

עיקרי הנתונים

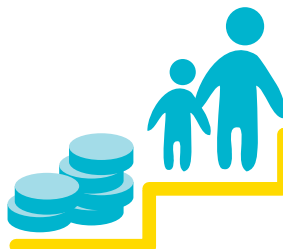
חדר העוני הרב-ממדי לשנת 2018, חשקף מציאות עגומה:

- 533,000 חשקי בית בישראל חיים בעוני (21.2%)
- 2,345,000 נפשות חיות בעוני (26.5%)
- מחוכן 1,041,000 ילדים (35.6%)

1,041,000 ילדים (35.6%) + 1,304,000 בגירים (22%)

2,345,000 נפשות חיות בעוני בישראל (26.5%)

העוני נרחב מאוד ומשפיע על מעל רבע מהאוכלוסייה. ואולם, לצד העמקת העוני והתגברות החסמים ליציאה ממנו, ניתן להצביע על מגמה של התייצבות בהיקף העוני בשנים האחרונות.

ילדים וקשישים

80.2% מהילדים נתמכי הסיוע, המרכיב העיקרי בתזונה הוא לחם וממרח (36.9%) או פחמימות (43.3%). ניתן לראות עלייה בנתון זה בשלוש השנים האחרונות, כאשר בשנת 2016 הוא עמד על 67.7%.

24% מהילדים נתמכי הסיוע הלכו לבית הספר ללא כריך לעיתים קרובות או באופן קבוע בשנה האחרונה.

34.5% מהילדים נתמכי הסיוע צמצמו בגודל הארוחות או דילגו על ארוחות בשל המצוקה הכלכלית.

23.6% מהילדים נתמכי הסיוע חשו רעב ולא אכלו כי לא היה להוריהם מספיק כסף לקנות אוכל.

6% מהילדים נתמכי הסיוע קיבצו נדבות, 5.7% אספו אוכל מהרצפה או מפחי האשפה, בהשוואה ל-1.7% בשנה שעברה, ו-5.4% נאלצו לגנוב אוכל כדי להתגבר על המחסור במזון, בהשוואה ל-3.8% אשתקד.

92.4% מהקשישים הנתמכים מעידים כי קצבת הזקנה אינה מאפשרת להם או מאפשרת להם באופן חלקי בלבד למלא את צרכיהם הבסיסיים למחיה בכבוד, בדומה לשנה שעברה (92.2%).

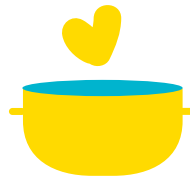
89.8% מהקשישים נתמכי הסיוע אינם יכולים לעמוד בתשלומים עבור סיעוד בדומה לשנה שעברה.

66.7% מהקשישים נתמכי הסיוע מעידים כי אינם מצליחים לשמור על מצב בריאותי תקין בעקבות מצבם הכלכלי.

58% מהקשישים הנתמכים זקוקים לשיפוץ בביתם על מנת להתאימו למצבם הבריאותי.

78.9% מהקשישים נתמכי הסיוע חוו בדידות לעיתים קרובות או מדי פעם בשנה האחרונה, 48.4% חוו בדידות לעיתים קרובות.

אי ביטחון תזונתי

9.3% מנתמכי הסיוע העידו כי נקלעו לסיטואציות משפיליות בעקבות מחסור במזון בבית, כגון: חיפוש מזון בפחים, קיבוץ נדבות לקניית אוכל ו/או אכילת שאריות מזון שנזרקו.

47.1% מההורים נתמכי הסיוע נאלצו לוותר על תחליפי חלב (תמ"ל) עבור ילדיהם או לתת להם פחות מהכמות המומלצת.

47.6% מנתמכי הסיוע מעידים כי לא נזקקו לסיוע במזון לפני חמש שנים.

52.9% מנתמכי הסיוע מעידים כי בשנה האחרונה לא היה מספיק אוכל בביתם לעיתים קרובות או לפעמים, בהשוואה ל- 5.8% בלבד מהאוכלוסייה.

77.5% מנתמכי הסיוע העידו כי לא היה להם מספיק כסף לרכוש מזון שיאפשר להם לאכול ארוחות מאוזנות, בהשוואה ל- 17.4% מהאוכלוסייה הכללית.

72% מנתמכי הסיוע חששו שיגמרו את האוכל בביתם לפני שיהיה להם כסף לקנות עוד, בהשוואה ל- 18.2% מהאוכלוסייה הכללית.

39.7% מנתמכי הסיוע מקבלים קצבאות מהביטוח הלאומי בשל ממצבם הכלכלי, זוהי ירידה בשיעור של 25.5% בהשוואה לשנה שעברה (53.3%).

57.9% מנתמכי הסיוע מעידים כי אינם מקבלים את מלוא הזכויות המגיעות להם מהמוסד לביטוח לאומי, מעל מחצית (51.9%) מעידים כי הסיבה לכך היא בירוקרטיה קשה ומסובכת.

77.4% מהמשפחות נתמכות הסיוע יש לפחות מפרנס אחד, בחמישית (19.7%) יש שני מפרנסים או יותר.

60.4% מנתמכי הסיוע העובדים אינם מקבלים את כל הזכויות הסוציאליות וההטבות המגיעות להם במקום עבודתם, ירידה בהשוואה לשנה שעברה (63.8%).

54.9% מנתמכי הסיוע הבלתי מועסקים נמצאים במצב זה בעקבות מוגבלות בריאותית.

תעסוקה

יוקר המחיה

52.9% מנתמכי הסיוע מעידים כי גדלו כילדים במשפחה שחיה במחסור ומצוקה כלכלית.

11.5% מנתמכי הסיוע ניסו או תכננו לשים קץ לחייהם בשנה האחרונה בעקבות המצוקה הכלכלית. ניתן לראות ירידה בשיעורים של נתמכי הסיוע המעידים על כך בארבע השנים האחרונות, כאשר בשנת 2015 נתון זה עמד על 18%.

70.9% מנתמכי הסיוע שקועים בחובות, ירידה בשיעור של 8.4% בהשוואה לשנה שעברה (77.4%), ופי 2.1 בהשוואה לאוכלוסייה הכללית (34.1%).

48.9% מנתמכי הסיוע חוו חסימה או עיקול של חשבון הבנק עקב חובות, הליך הוצאה לפועל או תביעות משפטיות, בהשוואה ל-8.4% באוכלוסייה הכללית.

50.7% מנתמכי הסיוע מעידים כי אין להם מזגן או אמצעי חימום תקין בבית, או שאינם יכולים להרשות לעצמם להפעילו כלל.

חינוך

82.1% מההורים נתמכי הסיוע אינם יכולים לשלם את כל התשלומים הנלווים לבית הספר, ובעקבות כך מעל למחצית (58.5%) מהילדים הנתמכים לא השתתפו בפעילויות חברתיות ממעם בית הספר, כגון: מסיבות, טיולים והופעות בעקבות מצבם הכלכלי הקשה של משפחתם.

85.8% מההורים נתמכי הסיוע לא יכולים לשלוח את ילדיהם לקייטנות בעקבות מצבם הכלכלי.

77.2% מנתמכי הסיוע אינם בעלי תעודת בגרות, לעומת 47.3% באוכלוסייה הכללית. כמחצית (49%) לא סיימו 12 שנות לימוד.

71.8% מההורים נתמכי הסיוע העידו כי לא יוכלו לרכוש את כל הציוד הבסיסי וספרי הלימוד עבור ילדיהם בשנת הלימודים הקרובה.

79.6% מההורים נתמכי הסיוע העידו כי ילדיהם נמנעו מללכת לשיעורים פרטיים ו-81.5% נמנעו מהשתתפות בחוגים או בארגון/תנועת נוער בעקבות מצבם הכלכלי.

בריאות

85.7% מנתמכי הסיוע ויתרו על טיפול שיניים בשנה האחרונה כי לא יכלו לשלם עבורו, 36.1% ויתרו באופן קבוע.

55.3% מההורים נתמכי הסיוע נאלצו לוותר על רכישת תרופה או טיפול רפואי נחוץ עבור ילדיהם כי לא יכלו לשלם עבורם, פי 4.4 מאשר באוכלוסייה הכללית (12.4%).

27.4% מנתמכי הסיוע סובלים מיתר לחץ דם וכרבע (25.4%) מסוכרת.

ל- **66.3%** מנתמכי הסיוע ביטוח בריאות בסיסי בלבד של קופת החולים ורק ל-31.4% ביטוח בריאות משלים או מקיף, בהשוואה ל-77% מהאוכלוסייה הכללית, לה ביטוח בריאות משלים או מקיף.

68.4% מנתמכי הסיוע נאלצו לוותר על רכישת תרופות או טיפולים רפואיים נחוצים כי לא יכלו לשלם עבורם, פי 3.3 מאשר באוכלוסייה הכללית (20.4%).

דיוור

18.6% מנתמכי הסיוע מעידים כי יש סיכוי גבוה או גבוה מאוד שיאלצו לפנות את מקום מגוריהם בשל אי יכולת לעמוד בתשלומי שכר דירה או משכנתא.

41.6% מנתמכי הסיוע מעידים כי התשתיות בסביבת המגורים שלהם פגומות או לא מספקות, ו-38% מעידים כי תחזוקת הבתים והבניינים בסביבת מגוריהם רעועה.

19% מנתמכי הסיוע מעידים שקיימת אלימות פיזית בסביבת המגורים שלהם ו-17.9% מעידים כי אנשים סוחרים או משתמשים בסמים בפומבי בסביבת המגורים שלהם.

77.3% מנתמכי הסיוע ויתרו בשנה האחרונה על תיקון ליקויים חמורים בביתם לאורך זמן מסיבות כלכליות, בהשוואה ל-24.3% באוכלוסייה הכללית.

61.5% מנתמכי הסיוע העידו כי ילדיהם התביישו להזמין חברים הביתה בשנה האחרונה בעקבות תנאי הדיוור והמצוקה הכלכלית.

49% מנתמכי הסיוע חוו ניתוק מחשמל או מים בשנה האחרונה משום שלא הצליחו לשלם את החשבונות, 30.9% מנתמכי הסיוע נאלצו לקנות חשמל באמצעות מונה לתשלום מראש.

האחריות לטיפול בעוני

72% מאמין כי הטיפול בבעיית העוני נמצא בסדר עדיפויות נמוך או כלל אינו נמצא בסדר העדיפויות הלאומי.

59.1% מהציבור מאמינים כי ישנו סיכוי גבוה או גבוה מאוד שילד הגדל במשפחה ענייה, יהפוך להיות מבוגר עני בעתידו.

74.7% ממנהלי עמותות המזון מעידים כי חל גידול בדרישת הנוקמים למזון לעומת השנה הקודמת.

66% מהציבור תופס את בעיית העוני והפערים החברתיים כנושא הרחוף ביותר לטיפול על ידי ממשלת ישראל (במקום הראשון והשני). ירידה בהשוואה לשנה שעברה (70.5%).

75.6% מהציבור סבורים כי הממשלה היא הגורם האחראי לצמצום העוני, יותר מכל גורם אחר. עם זאת, רק כרבע (24.4%) מהציבור חושבים שהממשלה היא זו שאכן מטפלת בפועל בבעיית העוני.

36.9% מהציבור הרחב סבורים כי הממשלה נמנעת מהצבת יעדים לצמצום העוני מפני שתוצאות לטווח הרחוק אינן מעניינות פוליטיקאים.

